

φους με τὴν τριχοειδῆ ἰδιότητά του καὶ ἑξαμιζέται ἀφῆνον μίαν ἐπισώρευσιν ἄλατος τὸ ὁποῖον δηλητηριάζει τὰ φυτά. Ἐπακολουθοῦν καταστροφαι ὅπως ἡ ἑξαφάνισις τῶν φυτῶν καὶ ἡ ἀλμύρα ποῦ πιθανόν νὰ προκάλεσαν τὸν ἀφανισμόν τοῦ Βαβυλωνιακοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν κοιλάδα Τίγρη—Εὐφράτη καὶ ποῦ ἀποτελοῦν μίαν διαρκῆ ἀπειλήν εἰς τὸ σημερινὸν Δυτικὸν Πακιστάν.

Ἄλλη ἀπειλή εἶναι ἡ διαμάχη μεταξὺ τῶν μονίμων γεωργῶν τῶν πεδιάδων καὶ τῶν νομάδων—βοσκῶν. Οἱ σημερινοὶ Πογουίντας τοῦ Δυτικοῦ Πακιστάν μᾶς ἐνθυμίζουσι τὴν ἀρχαίαν αὐτὴν διαμάχην. Εἰς τὴν ἰδικήν μας Δύσιν οἱ ἀνταγωνισμοὶ μεταξὺ κτηνοτρόφων καὶ γεωργῶν εἶναι πρόσφατοι.

Προσβλέποντις εἰς τὰς δυνατότητας τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὰς ἀγόνους περιοχὰς τῆς γῆς σκέπτεται πρῶτον τοὺς περιφήμους ποταμοὺς οἱ ὅποιοι τόσον μέγαν ρόλον ἔπαιξαν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου. Μεταξὺ αὐτῶν ὁ Νεῖλος, ὁ Ἰνδὸς καὶ οἱ παραπόταμοί του καὶ ὁ Τίγρης—Εὐφράτης.

Ἐπὶ χιλιάδες ἔτη οἱ Αἰγύπτιοι διὰ νὰ ἀρδεύσουν ἀφῆνον τὰ ὕδατα τοῦ Νεῖλου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπερεκχειλίσεώς του νὰ διασπείρωνται εἰς λιμνώδεις λεκάνας περὶ τοῦ Δέλτα καὶ τῆς κοιλάδος. Ὅταν τὰ ὕδατα ἀπεσύροντο αἱ ὄχθαι τῶν λεκανῶν ἐκόπτοντο καὶ τὸ ὕδωρ ἔρρεε πάλιν εἰς τὸν ποταμόν. Λέγεται ὅτι ὁ ἥλιος καὶ ὁ Νεῖλος ἦσαν οἱ πρῶτοι γεωργοὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἐπεκράτει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ἰλὺς ἡ ὁποία ἐπεκάθητο κατὰ τὰς ἐτησίας πλημμύρας ἔδιδε λίπασμα εἰς τὴν γῆν. Ἡ ἀποξήρασις τὴν ὁποίαν ἐπέφερον ὁ ἥλιος καὶ αἱ ρωγαὶ τῆς ἐπιφανείας κατὰ τὴν ξηρὰν περίοδον πρὸ τῶν πλημμυρῶν βαθέως ἀροτρία τὴν γῆν καὶ ἐξωλόθρευε τὰ ζι-

ζάνια καὶ τοὺς μικροοργανισμοὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἔροτρον δὲν ἦτο ἀπαραίτητον. Ἡ πλημμύρα ἀρχίζε τὸν Ἰούλιον καὶ ἔφθανε εἰς τὸ ἀποκορύφωμά της τὸν Σεπτέμβριον καὶ ταχέως ἀπεσύρετο. Οἱ ἄγροι ἐσπείροντο τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος με σίτον, βρώμην, φασιόλους, κρόμμου, λίνον καὶ τριφύλλια. Αἱ θεριναὶ καλλιέργειαι ἀνεπτύσσοντο μόνον εἰς τὰς παροχθίους περιοχὰς καὶ εἰς ἄλλας ὅπου εἶχον χαμηλὴν στάθμην ὕδατος διὰ νὰ μεταφέρεται τὸ ὕδωρ με τὰς χεῖρας ἀπὸ τὰ ὄχθα τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀπὸ τὰ φρέατα. Αἱ μεγάλαι πλημμυραὶ ἐδημιουργοῦσαν εἰς τὰς λεκάνας ἀσθενοφόρα ἔλη τὰ ὁποῖα ἔφερον λοιμοὺς καὶ ἐπιδημίας. Αἱ μικραὶ ἔφερον λιμόν.

—Τὸ σύστημα ἀρδεύσεως ἐν Αἰγύπτῳ

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν 140ετίαν τὸ πανάρχαιον αὐτὸ σύστημα μετεβλήθη. Τὸ 1820 ἡ Αἴγυπτος ἔφθασε εἰς τὸ ναδίρ με πληθυσμόν 2,5 ἑκατομμυρίων μόνον καὶ με τρία ἑκατομμύρια πλέθρα καλλιεργημένης γῆς. Τότε ἀρχισε ἡ συνεχὴς ἀρδευσις ἀπὸ τὴν διώρυγα καὶ εὐρεῖα φύτευσις θερινῶν καλλιεργειῶν βάμβακος, ἀραβοσίτου, ὀρυζὸς καὶ σακχάρου ὁμοῦ με τὰς πατροπαραδότους χειμερινὰς καλλιεργείας. Μικρὰ φράγματα τὰ λεγόμενα μπαρράζ ἀνηγέρθησαν κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ. Τὸ ὕδωρ ἐστάλη ὀπισθεν τῶν καὶ διωχετεύθη μέσῳ νέων μεγάλων διωρῶν καὶ ἔρρεε καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Τὸ 1955—56 ἡ καλλιεργουμένη γῆ ἠδξήθη εἰς 5.7 ἑκατομμύρια πλέθρα καὶ ἡ ἔντασις τῆς καλλιεργείας κατὰ 177%. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἐγένετο ἔσοδειά εἰς πλεον τῶν 10 ἑκατομμυρίων πλεθρῶν καλλιεργειῶν. Ἡ ἀλμύρα καὶ ἡ ἑξαφάνισις τῶν φυτῶν ἐξηκολούθησαν νὰ εἶναι ἀπειλή ἀλλὰ συντόμως ἠλέγχθησαν με ἓνα ἐκτεταμένον σύστημα ἀποστραγγίσεως.